EKONOMISTA

CZASOPISMO POŚWIĘCONE NAUCE I POTRZEBOM ŻYCIA
ZAŁOŻONE W ROKU 1900

Indeks 357030
ISSN 2299–6184
Cena 60,27 zł
(w tym 23% VAT)

2019

1

W numerze

MACIEJ BAŁTOWSKI
GRZEGORZ KWIATKOWSKI
Miejsce przedsiębiorstw państwowych we współczesnej gospodarce – Polska na tle świata

ANDRZEJ CZYŻEWSKI
RYSZARD KATA
ANNA MATUSZCZAK
Wpływ krajowych i unijnych wydatków budżetowych na alokację czynników produkcji w polskim rolnictwie

SŁAWOMIR KALINOWSKI
Employment Precarisation in the Contemporary Economy

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK EKONOMICZNYCH

POLSKIE TOWARZYSTWO
EKONOMICZNE

WYDAWNICTWO
KEY TEXT

WSKAZÓWKI DLA AUTORÓW

1. Redakcja przyjmuje do oceny i publikacji niepublikowane wcześniej oryginalne teksty o charakterze naukowym poświęcone problematyce ekonomicznej.
2. Redakcja prosi o składanie opracowań w formie elektronicznej (dokument MS Word na CD lub e-mail) oraz 2 egz. wydruku komputerowego. Tekst powinien być złożony czcionką Times New Roman 12˚ (przypisy 10˚), a wydruk wykonany na papierze formatu A4 w postaci znormalizowanej (1800 znaków na stronie). Maksymalna objętość: artykuły – 30 stron, inne teksty – 10–20 stron, recenzje – 5 stron. Opracowania podzielone na części powinny zawierać śródtytuły.
3. Wraz z tekstem należy dostarczyć do Redakcji „Oświadczenie Autora". Wzór oświadczenia dostępny jest na stronie redakcyjnej czasopisma.
4. Do artykułów i doniesień naukowych należy dołączyć streszczenie (ok. 200 słów) zawierające uzasadnienie tematu, opis metody oraz uzyskanych wyników. Do streszczenia należy dołączyć słowa kluczowe i kody klasyfikacji JEL.
5. Przed złożeniem tekstu autorzy proszeni są o zapoznanie się z formą edytorską czasopisma.
6. Przypisy należy zamieszczać na dole strony, a dane bibliograficzne w tekście – przez podawanie nazwisk autorów i roku wydania dzieła (w nawiasie). Powołując dane liczbowe należy podawać ich źródło.
7. Tabele i rysunki powinny być opatrzone notką wskazującą źródła (ewent. „opracowanie własne"). Rysunki powinny być w miarę proste, w czerni, bez kolorów i efektów specjalnych. Linie na wykresach mogą być w szarości, a zaznaczone pola zacieniowane. Format wykresów wektorowy PDF, EPS, ewent. Excel.
8. W bibliografii zamieszczonej na końcu tekstu (w porządku alfabetycznym) należy podawać:
   – w odniesieniu do pozycji książkowych: nazwisko i inicjały imienia autora, tytuł dzieła (kursywą), wydawcę, miejsce i rok wydania;
   – w odniesieniu do artykułów z czasopism: nazwisko i inicjały imienia autora, tytuł artykułu (kursywą), nazwę czasopisma ujętą w cudzysłów, rok wydania i kolejny numer edycji;
   – w przypadku prac zbiorowych nazwisko redaktora naukowego podaje się po tytule dzieła;
   – w przypadku korzystania z Internetu należy podać adres i datę dostępu.
9. Poprawioną wersję tekstu (po poprawkach porecenzyjnych) należy sporządzić wg tych samych zasad. Do poprawionej wersji tekstu należy dołączyć odpowiedź autora na uwagi recenzentów.
10. Opracowanie zakwalifikowane do publikacji, lecz przygotowane w sposób niezgodny z powyższymi wskazówkami, będzie odesłane z prośbą o dostosowanie jego formy do wymagań Redakcji.
11. Autorzy są proszeni o podanie adresu do korespondencji wraz z numerem telefonicznym i adresem e-mail oraz danych do notki afiliacyjnej: stopień i tytuł naukowy, nazwa uczelni lub innej jednostki.
12. W przypadku, gdy artykuł jest oparty na wynikach badań uzyskanych w ramach programów badawczych, autorzy są proszeni o podanie źródła finansowania.
13. Materiały zamieszczone w „Ekonomiście" są chronione prawem autorskim. Przedruk tekstu może nastąpić tylko za zgodą Redakcji.
14. Redakcja nie zwraca tekstów i nie wypłaca honorariów autorskich oraz nie udziela wyjaśnień w sprawie tekstów niewykorzystanych.

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

EKONOMISTA

CZASOPISMO
POŚWIĘCONE NAUCE I POTRZEBOM ŻYCIA
ZAŁOŻONE W ROKU 1900

2019
1

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK EKONOMICZNYCH

POLSKIE TOWARZYSTWO
EKONOMICZNE

WYDAWNICTWO
KEY TEXT

WARSZAWA

WYDAWCY

© Copyright by POLSKA AKADEMIA NAUK KOMITET NAUK EKONOMICZNYCH
© Copyright by POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE
© Copyright by WYDAWNICTWO KEY TEXT

RADA PROGRAMOWA

Marek Belka, Adam Budnikowski, Krzysztof Jajuga, Mieczysław Kabaj, Eugeniusz Kwiatkowski, Aleksander Łukaszewicz, Wojciech Maciejewski, Jerzy Osiatyński, Stanisław Owsiak, Emil Panek, Piotr Pysz, Antoni Rajkiewicz, Andrzej Sławiński, Jan Toporowski, Andrzej Wernik, Jerzy Wilkin (przewodniczący Rady), Michał G. Woźniak

KOMITET REDAKCYJNY

Marek Bednarski, Andrzej Czyżewski, Bogusław Fiedor, Marian Gorynia, Brunon Górecki, Ryszard Kokoszczyński, Joanna Kotowicz-Jawor, Barbara Liberska, Adam Lipowski (zastępca redaktora naczelnego), Zbigniew Matkowski (sekretarz redakcji), Elżbieta Mączyńska (redaktor naczelny), Adam Noga, Marek Ratajczak, Eugeniusz Rychlewski, Zdzisław Sadowski (redaktor naczelny), Tadeusz Smuga, Jan Solarz, Andrzej Wojtyna

Wydanie publikacji dofinansowane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dodatkowe środki finansowe zostały pozyskane przez Komitet Redakcyjny od Sponsorów, którym tą drogą składamy podziękowanie:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu,
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie,
Uniwersytet Zielonogórski,
Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN

Pierwotną wersją czasopisma jest wersja drukowana

Polecamy wersje elektroniczne „Ekonomisty" (e-ISSN: 2299–6184)
na stronie internetowej

www.ekonomista.info.pl

Adres Redakcji: 00–042 Warszawa, ul. Nowy Świat 49, tel. 22 55 15 416 oraz 417
http://www.ekonomista.info.pl, redakcja@ekonomista.info.pl
Realizacja wydawnicza
Wydawnictwo Key Text sp. z o.o., 01–142 Warszawa, ul. Sokołowska 9/410
tel. 22 632 11 36, tel. kom. 665 108 002
www.keytext.com.pl, wydawnictwo@keytext.com.pl
Nakład 280 egz., ark. wyd. 11,5

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

Spis treści

In memoriam

Życiorys Profesora Zdzisława Sadowskiego 7
Profesor Zdzisław Sadowski – Honorowy Prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (*Elżbieta Mączyńska*) 9
Profesor Zdzisław Sadowski – Redaktor Naczelny „Ekonomisty" (*Zbigniew Matkowski*) 13
Wspomnienia o Profesorze Zdzisławie Sadowskim (*Joanna Kotowicz-Jawor*, *Paweł Kozłowski*, *Andrzej K. Koźmiński*, *Adam Noga*) 15

Artykuły

Maciej B A Ł T O W S K I, Grzegorz K W I A T K O W S K I: Miejsce przedsiębiorstw państwowych we współczesnej gospodarce – Polska na tle świata 21
Andrzej C Z Y Ż E W S K I, Ryszard K A T A, Anna M A T U S Z C Z A K: Wpływ krajowych i unijnych wydatków budżetowych na alokację czynników produkcji w polskim rolnictwie 45
Sławomir K A L I N O W S K I: Employment Precarisation in the Contemporary Economy 73

Miscellanea

Marcin G A R B A T: System wspierania zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w Polsce – Pigou kontra Coase 93

Dyskusje

Leokadia O R Ę Z I A K: Prywatyzacja emerytur – efekt ekspansji instytucji finansowych. Refleksje na marginesie książki G.A. Akerlofa i R.J. Shillera *Złowić frajera. Ekonomia manipulacji i oszustwa* 111

Recenzje i omówienia

Rafał K L Ó S K A, *Innowacyjność jako determinanta rozwoju regionalnego w Polsce* (rec. Czesław Skowronek) 129

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

*

Dwumiesięcznik „Ekonomista" publikuje oryginalne teksty naukowe w języku polskim i angielskim poświęcone problematyce ekonomicznej. Wszystkie nadesłane teksty zgodne z profilem pisma i jego standardami redakcyjnymi są oceniane przez recenzentów w procedurze *double-blind* i zatwierdzane do druku przez Komitet Redakcyjny.

Czasopismo „Ekonomista" jest indeksowane w Web of Science Emerging Sources Citation Index (ESCI), Scopus Journal List, Scimago Journal & Country Rank i ICI Journals Master List (Index Copernicus International). Każdy artykuł zawiera streszczenie w języku polskim, angielskim i rosyjskim (wraz ze słowami kluczowymi i kodami JEL), dostępne na stronie redakcyjnej czasopisma i reprodukowane w polskiej bazie bibliograficznej BazEkon. Anglojęzyczne streszczenia są także zawarte w międzynarodowych bazach ESCI, Scopus i CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities). Otwarty dostęp do pełnych tekstów artykułów z zasobów archiwalnych oraz wybranych artykułów z wydań bieżących jest możliwy na stronie redakcyjnej (www.ekonomista.info.pl).

Zgodnie z decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 czerwca 2016 r. za publikacje zamieszczane w „Ekonomiście" przyznaje się 14 pkt.

Contents

In memoriam

Biography of Professor Zdzisław Sadowski 7
Professor Zdzisław Sadowski – Honorary President of the Polish Economic Society (*Elżbieta Mączyńska*) 9
Professor Zdzisław Sadowski – Editor in Chief of "Ekonomista" (*Zbigniew Matkowski*) 13
In memory of Professor Zdzisław Sadowski (*Joanna Kotowicz-Jawor*, *Paweł Kozłowski*, *Andrzej K. Koźmiński*, *Adam Noga*) 15

Articles

Maciej B A Ł T O W S K I, Grzegorz K W I A T K O W S K I: State Enterprises in the Contemporary Economy: Poland Against a Background of the World 21
Andrzej C Z Y Ż E W S K I, Ryszard K A T A, Anna M A T U S Z C Z A K: Impact of National and EU Budget Expenditures on Allocation of Production Factors in Polish Agriculture 45
Sławomir K A L I N O W S K I: Employment Precarisation in the Contemporary Economy 73

Miscellanea

Marcin G A R B A T: System of Employment of People with Disabilities in Poland: Pigou contra Coase 93

Discussions

Leokadia O R Ę Z I A K: Privatisation of pensions – result of the expansion of financial institutions. Reflections on the margin of the book by G.A. Akerlof and R.J. Shiller *Phishing for Phools. The Economics of Manipulation and Deception* 111

Book Reviews

Rafał K L Ó S K A, *Innowacyjność jako determinanta rozwoju regionalnego w Polsce (Innovativeness as a Determinant of Regional Development in Poland*) (rev. by Czesław Skowronek) 129

*

Bimonthly "Ekonomista" publishes original scientific texts written in Polish and English devoted to economic problems. All the received texts consistent with journal profile and its editorial standards are subject to double-blind peer reviews and must be accepted by the Editorial Committee.

Journal "Ekonomista" is indexed in Web of Science Emerging Sources Citation Index (ESCI), Scopus Journal List, Scimago Journal & Country Rank, and ICI Journals Master LIst (Index Copernicus International). Each article includes an abstract in Polish, English and Russian (together with key words and JEL codes), which are available on the editorial page and are reproduced in the Polish bibliographical base BazEkon. English abstracts are also reproduced in international bases, such as ESCI, Scopus, and CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities). Open access to full texts of articles contained in archival resources and selected articles published in current issues is also possible through the editorial page (www.ekonomista.info.pl).

According to the decision of the Minister of Science and Higher Education of 3 Jule 2016, research papers published in "Ekonomista" are given 14 scores.

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

Содержание

In memoriam

Биография Профессора Здзислава Садовского 7
Профессор Здзислав Садовски – почетный президент Польского Экономического Общества (*Эльжбета Мончиньска*) 9
Профессор Здзислав Садовски – Главный редактор «Экономиста» (*Збигнев Матковски*) 13
Воспоминания о Профессоре Здзиславе Садовском (*Иоанна Котович-Явор*, *Павел Козловски*, *Анджей К. Козьминьски*, *Адам Нога*) 15

Статьи

Мачей Б А Л Т О В С К И, Гжегож К В Я Т К О В С К И: Место государственных предприятий в современной экономике – Польша на фоне мира 21
Анджей Ч И Ж Е В С К И, Рышард К А Т А, Анна М А Т У Щ А К: Влияние бюджетных расходов Польши и Евросоюза на аллокацию факторов производства в польском сельском хозяйстве 45
Славомир К А Л И Н О В С К И: Прекаризация трудоустройства в современной экономике 73

Разное

Марчин Г А Р Б А Т: Система поддержки трудоустройства инвалидов в Польше – Пигу против Коуза 93

Дискуссии

Леокадия О Р Е Н З Я К: Приватизация пенсий – эффект экспансии финансовых институтов. Замечания на полях книги Г.А. Акерлофа и Р.И. Шиллера *Надуть фраера. Экономия манипуляции и обмана* 111

Рецензии и обзоры

Рафал К Л Ю С К А: *Инновации как детерминанта регионального развития в Польше* (рец. Чеслав Сковронек) 129

*

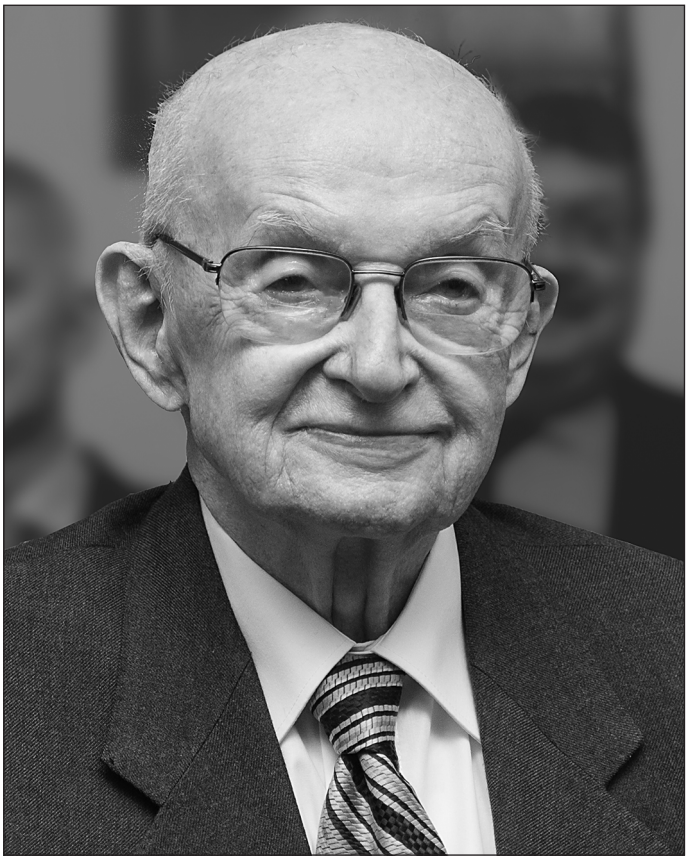
Журнал «Ekonomista» выходит раз в два месяца. В нем содержатся научные тексты по вопросам экономики на польском и английском языке. Все присланные в редакцию тексты, которые соответствуют профилю журнала и его редакционным стандартам, оцениваются рецензентами по процедуре double-blind и утверждаются к печати Редакционным Комитетом.

Журнал «Ekonomista» индексируется в Web of Science Emerging Sources Citation Index (ESCI), Scopus Journal List, Scimago Journal & Country Rank и ICI Journals Master List (Index Copernicus International). Каждая статья сопровождается резюме на польском, английском и русском языках, к которым прилагаются ключевые слова и коды JEL. Резюме помещены на редакционном сайте журнала и в польской биолиографической базе BazEkon. Англоязычные резюме доступны также в международных библиографических базах ESCI, Scopus i CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities). Полные тексты статей из архивной базы и избранные статьи из текущих выпусков находятся в открытом доступе на редакционном сайте (www.ekonomista.info.pl).

Согласно постановлению Министерства науки и высшего образования от 3 июня 2016 года за публикацию в журнале «Ekonomista» присваивается 14 пунктов.

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

Prof. **Zdzisław Sadowski**
(1925–2018)

Cześć Jego pamięci

Komitet Redakcyjny

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

Życiorys Profesora Zdzisława Sadowskiego

Informacje ogólne

Urodzony 10 lutego 1925 r. w Warszawie jako syn Sydneya Jana Władysława Sadowskiego i Wandy z Malewskich.

W latach okupacji hitlerowskiej uczestnik walk z okupantem w szeregach Narodowych Sił Zbrojnych, a następnie Armii Krajowej. Uczestnik Powstania Warszawskiego 1944 r. w Armii Krajowej w stopniu kaprala podchorążego (Grupa bojowa Krybar), ciężko ranny 23 sierpnia 1944 r.

W latach 1945–1946 więzień polityczny, oskarżony o działalność wywrotową i skazany przez sąd wojskowy w Procesie 13 Studentów na dwa lata więzienia w zawieszeniu na dwa lata.

Od 1954 r. żonaty z Danutą z domu Grabowską. Syn Marcin, urodzony w 1959 r., doktor fizyki.

Wykształcenie i stopnie naukowe

1935–1941	Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Stefana Batorego w Warszawie (tajna matura)
1940–1942	Państwowe Liceum Chemiczne w Warszawie (dyplom technika chemika)
1942–1945	Szkoła Główna Handlowa (w tym 1942–1944 Miejska Szkoła Handlowa – Szkoła Lipińskiego)
1953	stopień magistra nauk ekonomiczno-handlowych (SGPiS w trybie przewidzianym dla absolwentów SGH)
1962	Uniwersytet Warszawski – stopień doktora nauk ekonomicznych
1979	Uniwersytet Warszawski – stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych
1980	tytuł profesora nadzwyczajnego nauk ekonomicznych
1992	tytuł profesora zwyczajnego
1994	członek korespondent Polskiej Akademii Nauk

Praca zawodowa

1946–1949	referent w Banku Gospodarstwa Krajowego
1947–1949	asystent w Szkole Głównej Handlowej (Katedra Ekonomii, Prof. Edward Lipiński)
1949–1953	asystent w Bibliotece Szkoły Głównej Planowania i Statystyki
1953–1965	adiunkt na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Warszawskiego (Katedra Historii Myśli Ekonomicznej, Prof. Edward Lipiński)

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

1957–1958	stypendysta Organizacji Narodów Zjednoczonych w Sekretariacie Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ w Genewie
1958–1962	sekretarz Rady Ekonomicznej (Prof. Czesław Bobrowski)
1965–1970	profesor kontraktowy i kierownik Departamentu Ekonomii University of Ghana w Legon (Accra), od 1969 dziekan Wydziału Nauk Społecznych
1970–1972	zastępca dyrektora Centrum ds. Planowania, Projekcji i Polityk Rozwoju w Sekretariacie ONZ w Nowym Jorku
1972–1981	kierownik zakładu, później wicedyrektor Instytutu Planowania
1972–2005	Uniwersytet Warszawski, Wydział Nauk Ekonomicznych, od 1989 kierownik Katedry Teorii Rozwoju Gospodarczego
1981–1985	zastępca pełnomocnika rządu ds. reformy gospodarczej
IV 1987–X 1988	wiceprezes Rady Ministrów, przewodniczący Komitetu Rady Ministrów ds. Realizacji Reformy Gospodarczej, od X 1987 r. także przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów
1997–2007	profesor zwyczajny w Wyższej Szkole Handlu i Finansów Międzynarodowych

Ważniejsze prace

Pieniądz i początki upadku Rzeczypospolitej w XVII wieku, PWN, Warszawa 1964.

Wyzwania rozwojowe (współautor M. Ostrowski), PWE, Warszawa 1978.

Reforma z bliska, KiW, Warszawa 1983.

Eseje o gospodarce, PTE–Bellona, Warszawa 2000.

Transformacja i rozwój – wybór prac, PTE, Warszawa 2005.

Rola państwa we współczesnej gospodarce polskiej, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny", Poznań 2006, nr 2.

W poszukiwaniu drogi rozwoju. Myśli o przyszłości świata i Polski, PAN, Komitet Prognoz Polska 2000 Plus, Warszawa 2006.

Liberalizm i rola państwa w gospodarce, „Ekonomista" 2006, nr 6.

Od sporu o transformację do strategii rozwoju. Referat opracowany na VIII Kongres Ekonomistów Polskich, „Ekonomista" 2007, nr 6.

Systemowe pojęcia własności w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Biuro Trybunału Konstytucyjnego, Warszawa 2010.

Przez ciekawe czasy. Rozmowy z Pawłem Kozłowskim o życiu, ludziach i zdarzeniach, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne i Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, Warszawa 2011.

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

MACIEJ BAŁTOWSKI*, GRZEGORZ KWIATKOWSKI**

Miejsce przedsiębiorstw państwowych we współczesnej gospodarce – Polska na tle świata[1]

Wprowadzenie

Zachodzące w ostatnich 10–15 latach głębokie i różnorodne przeobrażenia funkcjonowania gospodarki w skali globalnej wywołują wzrost nastrojów antyglobalizacyjnych i antyintegracyjnych. Odpowiedzią na „lęki globalizacyjne" jest generalnie wzmacnianie zakresu i znaczenia autonomicznej polityki gospodarczej prowadzonej na szczeblu poszczególnych państw i formułowanie nowych jej celów w postaci ochrony rodzimej gospodarki przed wpływami zewnętrznymi. W rezultacie zakres etatyzmu w gospodarce w ostatnich latach zwiększa się w wielu krajach. Konstatacja ta dotyczy zarówno czołowych potęg gospodarczych świata (w tym Stanów Zjednoczonych), jak i wielu mniejszych, ale znaczących gospodarek, jak brazylijska, turecka czy również polska.

W warunkach globalizacji i dominacji wielkich korporacji transnarodowych standardowe, regulacyjne i fiskalne instrumenty polityki gospodarczej okazują się niewystarczające czy wprost nieskuteczne do realizacji tych nowych celów. Państwa narodowe zaczynają zatem sięgać w większym stopniu po niekonwencjonalne narzędzia oddziaływania na gospodarkę, głównie instrumenty o charakterze właścicielskim, których znaczenie w ciągu ostatnich kilku dekad było relatywnie niewielkie i w dodatku malejące (Millward 2011). Oddziaływania państw na gospodarkę wykorzystujące przedsiębiorstwa państwowe i prawa własności przysługujące państwu stały się po kryzysie finansowym lat 2008–2009 na tyle znaczące, że w literaturze pojawiła się teza o istnieniu nowego fenomenu współczesnej gospodarki, określanego jako „powrót przedsiębiorstw państwowych" (*the return of state-owned enterprises* – Flores-Macias, Musacchio 2009; Florio 2014).

* Prof. dr hab. Maciej Bałtowski – Uniwersytet M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydział Ekonomiczny; e-mail: maciej.baltowski@umcs.lublin.pl

** Dr Grzegorz Kwiatkowski – Uniwersytet M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydział Ekonomiczny; e-mail: grzegorz.kwiatkowski@umcs.lublin.pl

[1] Artykuł jest wynikiem badań prowadzonych w ramach projektu NCN 2017/25/B/HS4/01103.

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

Celem naukowym artykułu jest teoretyczna i empiryczna analiza miejsca sektora przedsiębiorstw państwowych we współczesnych systemach gospodarczych przy szczególnym zwróceniu uwagi na gospodarkę polską. Podejmiemy próbę potwierdzenia następujących hipotez badawczych:

1. Przedsiębiorstwa państwowe, traktowane historycznie jako przedsiębiorstwa o własności państwowej, współcześnie przyjmują coraz częściej postać przedsiębiorstw kontrolowanych przez państwo. Komponent własności państwowej jako wyznacznik (*definiens*) kategorii „przedsiębiorstwo państwowe" traci na znaczeniu. Rośnie natomiast znaczenie komponentu kontroli państwowej.
2. Zakres i znaczenie przedsiębiorstw państwowych w gospodarkach poszczególnych krajów są silnie zróżnicowane w skali globalnej.
3. Udział sektora przedsiębiorstw państwowych w polskiej gospodarce jest relatywnie wysoki.

W artykule stosujemy metody analizy i krytyki piśmiennictwa, szczególnie dotyczącego badań empirycznych nad przedsiębiorstwami państwowymi, a w zakresie badań własnych – metody statystyki opisowej.

Artykuł jest podzielony na cztery części. Zaczynamy od krótkiego przedstawienia stanu badań nad przedsiębiorstwami państwowymi i ich rolą w gospodarce, zarówno w ujęciu historycznym, jak i w odniesieniu do współczesności. W części drugiej wskazujemy na poważne problemy metodologiczne związane z wyodrębnieniem i definiowaniem podmiotów gospodarczych określanych potocznie jako przedsiębiorstwa państwowe, co przekłada się na jakość badań empirycznych, w szczególności w porównaniach międzynarodowych. W części trzeciej przedstawiamy i analizujemy wybrane dane liczbowe dotyczące udziału przedsiębiorstw państwowych w gospodarkach różnych krajów świata i w Polsce, w tym wyniki badań własnych. W części czwartej dokonujemy krótkiego przeglądu czynników wpływających na wzrost zakresu i znaczenia przedsiębiorstw państwowych we współczesnych gospodarkach. Wyróżniamy i analizujemy trzy tego rodzaju czynniki: ewolucję układu sił w gospodarce globalnej, kwestię surowców energetycznych, zmiany w zarządzaniu przedsiębiorstwami państwowymi i nadzorze właścicielskim państwa.

1. Przedsiębiorstwa państwowe w teorii ekonomii i badaniach nad współczesnymi systemami gospodarczymi

Jakkolwiek przedsiębiorstwa państwowe od setek lat istnieją właściwie we wszystkich gospodarkach świata i w wielu z nich odgrywają istotną rolę, to ekonomia zachodnia poświęcała i nadal poświęca im zadziwiająco mało uwagi. Znajduje to swój wyraz w najpopularniejszych podręcznikach kształtujących od dziesiątków lat myślenie o gospodarce i sposób postrzegania gospodarki przez kolejne pokolenia ekonomistów na całym świecie. Analiza podręczników Samuelsona i Nordhausa, Mankiwa czy Krugmana i Wells wskazuje, że nie ma w nich ani rozdziałów, ani nawet obszerniejszych fragmentów na temat funkcjonowania przedsiębiorstw

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

Megginson W.L., *Privatization, State Capitalism, and State Ownership of Business in the 21st Century*, „Foundations and Trends in Finance" 2017, nr 1–2 (11).
Millward R., *Public Enterprise in the Modern Western World: An Historical Analysis*, „Annals of Public and Cooperative Economics" 2011, nr 4 (82).
Musacchio A., Lazzarini S.G., *Reinventing State Capitalism*, Harvard University Press, Cambridge 2014.
Mühlenkamp H., *From State to Market Revisited: A Reassessment of the Empirical Evidence on the Efficiency of Public (and Privately-Owned) Enterprises*, „Annals of Public and Cooperative Economics" 2015, t. 86, nr 4.
OECD, *Privatisation in the 21st Century: Recent Experiences of OECD Countries. Report on Good Practices*, OECD Publishing, Paris 2009.
OECD, *The Size and Sectoral Distribution of SOEs in OECD and Partner Countries*, OECD Publishing, Paris 2014.
OECD*, Wytyczne OECD dotyczące nadzoru korporacyjnego w przedsiębiorstwach publicznych*, Ministerstwo Skarbu Państwa, Warszawa 2005.
Peng M.W. i in., *Theories of the (State-Owned) Firm*, „Asia Pacific Journal of Management" 2016, nr 2 (33).
Public Sector Economics, Millward R., Parker D. i in. (red.), Longman, London 1983.
Putniņš T.J., *Economics of State-Owned Enterprises*, „International Journal of Public Administration" 2015, nr 11(38).
Rachunki narodowe według sektorów i podsektorów instytucjonalnych w latach 1995–1999, 2000–2004, 2006, 2008–2011, 2011–2014, „Studia i Analizy Statystyczne", GUS, Warszawa.
Samuelson P.A., Nordhaus W.D., *Economics*, McGraw-Hill, wyd. 19, London 2015.
Sheng H., Zhao N., *China's State-Owned Enterprises: Nature, Performance and Reform*, World Scientific, Singapore 2012.
Szarzec K., Nowara W., *The Economic Performance of State-Owned Enterprises in Central and Eastern Europe*, „Post-Communist Economies" 2017, nr 29(3).
The Rise and Fall of State-Owned Enterprise in the Western World, Toninelli P.A. (red.), Cambridge University Press, Cambridge 2000.
World Energy Outlook 2011, (WEO 2012), http://www.worldenergyoutlook.org/publications/weo-2011/
World Bank, *Bureaucrats in Business: The Economics and Politics of Government Ownership*, World Bank, Oxford University Press, New York 1995.

MIEJSCE PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH WE WSPÓŁCZESNEJ GOSPODARCE – POLSKA NA TLE ŚWIATA

Streszczenie

Celem artykułu jest teoretyczna i empiryczna analiza nowego, ważnego fenomenu współczesnej gospodarki w skali globalnej, tj. wzrostu zakresu oraz znaczenia przedsiębiorstw państwowych. Szczególną uwagę poświęcono roli przedsiębiorstw państwowych w polskiej gospodarce rozpatrywanej na tle tendencji ogólnoświatowych. Autorzy omawiają najpierw problemy metodologiczne związane z wyodrębnieniem i definiowaniem przedsiębiorstw państwowych wskazując, że kryterium własności, tradycyjnie stosowane do wyodrębniania przedsiębiorstw państwowych, powinno być obecnie uzupełnione lub zastąpione przez kryterium rzeczywistej kontroli nad funkcjonowaniem

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

i rozwojem danego przedsiębiorstwa. Następnie przedstawiają i analizują dane liczbowe oraz wskaźniki ilustrujące miejsce przedsiębiorstw państwowych w gospodarce światowej i w Polsce. Potem omawiają trzy czynniki wpływające na wzrost zakresu i znaczenia przedsiębiorstw państwowych we współczesnych gospodarkach: ewolucję układu sił w gospodarce globalnej, wzrost znaczenia zasobów energetycznych oraz zmiany w zarządzaniu przedsiębiorstwami państwowymi wpływające na ich efektywność. W zakończeniu przeprowadzona jest dyskusja nad wnioskami wynikającymi z dokonanej analizy. Artykuł zamykają wnioski z przeprowadzonej analizy.

Słowa kluczowe: przedsiębiorstwa państwowe, własność państwowa, rola państwa w gospodarce

JEL: L32, H82, P50, G38

STATE ENTERPRISES IN THE CONTEMPORARY ECONOMY: POLAND AGAINST A BACKGROUND OF THE WORLD

Abstract

The aim of the article is a theoretical and empirical examination of the new major phenomenon of the contemporary global economy: a rise in the scope and importance of state enterprises. Special attention was given to the role of state enterprises in the Polish economy, considered against a background of world economy. The authors discuss first the methodological problems related to the definition and identification of state enterprises. They point at the fact that the property criterion traditionally used to identify state enterprises should be supplemented or replaced by the criterion of factual control over enterprise's functioning and development. Then the authors present and analyse numerical data and indicators which illustrate the place of state enterprises in the world economy and in Poland's economy. Next, they point at the three factors underlying the rising share and significance of state enterprises in the contemporary economies: changes in the relative strength of major powers within the global economy, a rising importance of energy resources, and changes in the management system of state enterprises affecting their efficiency. The paper is closed with the conclusions drawn from the analysis.

Keywords: state enterprises, public property, state and the economy

JEL: L32, H82, P50, G38

МЕСТО ГОСУДАРСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКЕ

Резюме

Целью статьи является теоретический и эмпирический анализ нового важного феномена в современной экономике в глобальном масштабе, т.е. роста количества и значения государственных предприятий. Особое внимание авторы уделяют роли государственных

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

предприятий в польской экономике на фоне общемировых тенденций. В начале статьи рассматриваются методологические проблемы, связанные с выделением и дефиницией государственных предприятий, указывая, что критерий собственности, традиционно применяемый для выделения государственных предприятий, должен быть в настоящее время дополнен или заменен критерием действительного контроля над функционированием и развитием данного предприятия. Затем авторы представляют и анализируют количественные данные и показатели, иллюстрирующие место государственных предприятий в мировой экономике и в Польше. Далее обсуждаются три фактора, влияющие на рост диапазона и значения государственных предприятий в современных экономиках: эволюцию соотношения сил в глобальной экономике, рост значения энергетических ресурсов, а также изменения в управлении государственными предприятиями, влияющие на их эффективность. В завершение проводится дискуссия относительно выводов, вытекающих из проведенного анализа. Статью заканчивают выводы из проведенного анализа.

Ключевые слова: государственные предприятия, государственная собственность, роль государства в экономике

JEL: L32, H82, P50, G38

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

ANDRZEJ CZYŻEWSKI*
RYSZARD KATA**
ANNA MATUSZCZAK***

Wpływ krajowych i unijnych wydatków budżetowych na alokację czynników produkcji w polskim rolnictwie

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

Wprowadzenie

Funkcjonowanie i zrównoważony rozwój rolnictwa są istotne dla całego społeczeństwa, sektor ten dostarcza bowiem wielu ważnych dóbr prywatnych i publicznych, tj. ekonomicznych, środowiskowych i społeczno-kulturowych (*The State of Food*… 2002; Cooper i in. 2009; *Wielofunkcyjność...* 2010; A. Czyżewski 2015; Zegar 2012). Rolnictwo podlega znacznemu interwencjonizmowi państwa, który przejawia się w postaci różnego rodzaju regulacji prawnych dotyczących warunków i sposobów prowadzenia produkcji rolnej, funkcjonowania gospodarstw rolnych, alokacji zasobów (np. obrotu ziemią rolniczą) itd. Do sektora tego kierowane są także znaczące środki finansowe z budżetu Unii Europejskiej (UE) w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) i z budżetu krajowego, przy czym część środków budżetu krajowego stanowi integralny element instrumentów WPR.

Środki publiczne kierowane do rolnictwa i na obszary wiejskie są elementem polityki fiskalnej i mają swoje uzasadnienie w realizacji funkcji finansów publicznych, tj. alokacyjnej, redystrybucyjnej i stabilizacyjnej (Musgrave, Musgrave 1989). W literaturze podkreśla się, że istotą funkcji alokacyjnej jest dostarczanie określonych dóbr publicznych społeczeństwu bez udziału mechanizmu rynkowe-

* Prof. dr hab. Andrzej Czyżewski, Katedra Ekonomii Międzynarodowej, Uniwersytet Zielonogórski w Zielonej Górze; e-mail: kmigz@ue.poznan.pl, andrzej.czyzewski@ue.poznan.pl
** Dr hab. Ryszard Kata, prof. UR, Katedra Finansów, Uniwersytet Rzeszowski; e-mail: rdkata@ur.edu.pl
*** Dr hab. Anna Matuszczak, prof. UEP, Katedra Makroekonomii i Gospodarki Żywnościowej, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu; e-mail: anna.matuszczak@ue.poznan.pl

go (Owsiak 2006). W szerszym ujęciu funkcja alokacyjna to wpływ polityki fiskalnej na podział zasobów między różne, konkurencyjne ich zastosowania, a więc w pierwszym rzędzie między sektor finansów publicznych a sektor prywatny, a dalej pomiędzy różne sektory i różne podmioty. Realizując tę funkcję, należy ograniczać efekt wypychania (*crowding out*) wydatków prywatnych przez wydatki publiczne oraz dążyć do maksymalizowania efektów pomocy publicznej (Alfonso i in. 2004). W odniesieniu do rolnictwa istotą funkcji alokacyjnej jest uzupełnienie lub korygowanie mechanizmu rynkowego w zakresie alokacji czynników produkcji (pracy, ziemi i kapitału). Alokacja to rozdział zasobów pomiędzy różne konkurencyjne cele, a jej efektem jest zaangażowanie czynników produkcji w procesach wytwórczych. O tym, czy dany zasób jest zaangażowany w rolnictwie, czy też w innym sektorze gospodarki decyduje w pierwszym rzędzie mechanizm rynkowy. Efektywna alokacja poprzez mechanizm rynkowy prowadzi do równowagi rynkowej w sensie Pareto[1]. Mechanizm rynkowy jest jednak zawodny i ta zawodność jest główną przesłanką interwencjonizmu państwowego, realizowanego m.in. poprzez wydatki budżetowe. Inne przesłanki interwencjonizmu to cele społeczne (m.in. wsparcie dochodów w rolnictwie) oraz ochrona środowiska przyrodniczego (Stiglitz 1987; Rembisz 2010; Zegar 2012). Niedoskonałości alokacji rynkowej są wynikiem braku mechanizmów pozwalających uwzględnić i właściwie wyceniać przez rynek wielkość wszystkich dodatnich i ujemnych efektów zewnętrznych oraz dóbr publicznych generowanych przez rolnictwo (A. Czyżewski, Kułyk 2011).

Przez politykę fiskalną zazwyczaj rozumie się oddziaływanie państwa na stan gospodarki i kondycję społeczeństwa za pomocą dochodów i wydatków publicznych. W niniejszym artykule zajmiemy się tylko jedną stroną polityki fiskalnej, tj. wydatkami budżetowymi. Dla uściślenia bierzemy jednak pod uwagę wydatki budżetu państwa oraz wydatki z Budżetu Środków Europejskich (BŚE).

Wydatki budżetowe stanowią często pomoc publiczną, która obejmuje wszelkie środki pochodzące ze źródeł publicznych, udostępnione w dowolnej formie i przysparzające określonym podmiotom korzyści, jakich nie mogłyby uzyskać w ramach prowadzonej działalności. Pomoc publiczna ze względu na charakter przepływów środków może być bezpośrednia lub pośrednia. Ta pierwsza wynika z bezpośredniego przepływu środków publicznych do beneficjenta pomocy (przykład to płatności bezpośrednie, dotacje inwestycyjne, dopłaty do kredytów preferencyjnych). Z kolei pośrednia pomoc publiczna występuje wówczas, gdy państwo lub inna instytucja publiczna zrzeka się należnych środków na rzecz beneficjenta pomocy (Frydrych 2015). Do tej grupy można zaliczyć zwolnienia i ulgi podatkowe, które w literaturze są określane jako wydatki podatkowe (*tax expenditures*) (Dziemianowicz 2013). Z uwagi na trudność w precyzyjnym określeniu poziomu tego typu wydatków przedmiotem analizy w niniejszym artykule będą jedynie wydatki bezpośrednie.

[1] Równowaga na jednym rynku lub w jednym sektorze jest określana mianem równowagi cząstkowej. Koncepcja równowagi cząstkowej wywodzi się z teorii podaży i popytu Marshalla (Dąbrowski 2009).

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

WPŁYW KRAJOWYCH I UNIJNYCH WYDATKÓW BUDŻETOWYCH NA ALOKACJĘ CZYNNIKÓW PRODUKCJI W POLSKIM ROLNICTWIE

Streszczenie

Wydatki budżetowe są głównym instrumentem realizacji funkcji alokacyjnej finansów publicznych w odniesieniu do rolnictwa i rozwoju wsi, gdyż oddziałują na zasoby rolnictwa i procesy społeczno-gospodarcze zachodzące na wsi. Celem artykułu było określenie wpływu wydatków budżetowych na alokację czynników produkcji, tj. ziemi, pracy i kapitału w polskim rolnictwie w latach 1995–2016. W analizie uwzględniono wydatki budżetu krajowego na rolnictwo, rozwój wsi i rynki rolne, w tym wydatki na Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz wydatki z funduszy Unii Europejskiej kierowane na rzecz wsi i rolnictwa. Założono, że znaczący wzrost ujmowanych łącznie krajowych i unijnych wydatków budżetowych, związany z objęciem rolnictwa w Polsce instrumentami Wspólnej Polityki Rolnej, spowoduje zmiany w alokacji czynników wytwórczych w tym sektorze. Badania potwierdziły, że skokowy wzrost wydatków budżetowych na rolnictwo i rozwój wsi od 2004 r. spowodował pozytywne zmiany w tym zakresie. Alokacyjne efekty wzrostu wydatków budżetowych przyczyniły się do poprawy efektywności ekonomicznej czynników wytwórczych w rolnictwie, w tym do wzrostu produktywności ziemi oraz dochodowości pracy.

Słowa kluczowe: wydatki budżetowe, rolnictwo, budżet rolny, czynniki wytwórcze

JEL: E62, H60, Q18

IMPACT OF NATIONAL AND EU BUDGET EXPENDITURES ON ALLOCATION OF PRODUCTION FACTORS IN POLISH AGRICULTURE

Abstract

Budget expenditures are the main instrument for the implementation of the allocation function of public finances with reference to agriculture and rural development, because of their influence on agricultural resources and socio-economic processes occuring in the rural areas. The purpose of the article was to determine the impact of budget expenditures on the allocation of production factors, (land, labor and capital) in the Polish agriculture in 1995–2016. The analysis took into consideration the expenses of the national budget for agriculture, rural development and agricultural markets, including expenditure on the Agricultural Social Insurance Fund and expenditure from European Union funds for rural areas and agriculture. It was assumed that a significant increase of domestic and EU budget expenditures in total, which was related to the provision of Polish agriculture with instruments of the Common Agricultural Policy, would result in changes in the allocation of production factors in this sector. The research confirmed that the significant increase in budget expenditure on agriculture and rural development since 2004 has contributed to positive changes in this area. The allocative effects of budget expenditure growth contributed to the improvement of the economic effectiveness of production factors in agriculture, including the increase of land productivity and profitability of work.

Keywords: budget expenditures, agriculture, agricultural budget, production factors

JEL: E62, H60, Q18

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

ВЛИЯНИЕ БЮДЖЕТНЫХ РАСХОДОВ ПОЛЬШИ И ЕВРОСОЮЗА НА АЛЛОКАЦИЮ ФАКТОРОВ ПРОИЗВОДСТВА В ПОЛЬСКОМ СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ

Резюме

Бюджетные расходы являются главным инструментом осуществления функции аллокации публичных финансов в сфере сельского хозяйства и развития сельской местности, так как оказывают влияние на ресурсы сельского хозяйства и социально-экономические процессы на селе. В статье ставится цель определить влияние бюджетных расходов на размещение факторов производства, т.е. земли, труда и капитала в польском сельском хозяйстве в 1995–2016 гг. В анализе были учтены расходы из отечественного бюджета на сельское хозяйство, развитие сельской местности и аграрные рынки, в том числе расходы на Кассу сельскохозяйственного социального страхования, а также расходы из фондов Евросоюза, направляемые в сельскую местность и сельское хозяйство. Авторы ставят тезис, что значительный рост суммарных бюджетных расходов Польши и Евросоюза, реализуемый в рамках Совместной аграрной политики ЕС, вызовет изменения в аллокации факторов производства в этом секторе. Исследования подтвердили, что рост бюджетных расходов на сельское хозяйство и развитие сельской местности с 2004 г. вызвал положительные изменения в этой области. Аллокационные эффекты роста бюджетных расходов способствовали улучшению экономической эффективности факторов производства в сельском хозяйстве, в том числе росту продуктивности земли и доходов от труда.

Ключевые слова: бюджетные расходы, сельское хозяйство, сельскохозяйственный бюджет, факторы производства

JEL: E62, H60, Q18

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

SŁAWOMIR KALINOWSKI*

Employment Precarisation in the Contemporary Economy

Introduction

As early as 1983 Wassily Leontief paid attention to the decreasing role of people in the production process (Leontief 1983). Jeremy Ryfkin (2001) took one step further because at the end of the 20th century he warned that employment would disappear. Although these authors made incomplete and hasty prognoses, we can agree that employment will end soon. However, it does not refer to employment as such, but to traditional forms of employment, which seemed obvious a few years ago. As new challenges and solutions for the economy are appearing, it is necessary to ask questions about employment in the nearest future. Will innovations and enterprises crossing borders between sectors and branches of the economy, business ideas and the search for profit begin to undermine the traditional view of employment? Will it be possible to guarantee employment security according to workers' expectations?

It is very difficult to answer these questions. However, we can see that in the 21st century more and more people all over the world feel insecure about their employment. Enterprises are increasingly often characterised by strategic concepts rather than natural persons, whereas atypical forms of employment begin to emerge. In consequence of digitalisation and progress in technology some branches and sectors are disappearing from the market, although we can see the emergence of new ones, which require different skills and lesser involvement of the human factor. The changes which have been occurring in the labour market in recent years cause the evolution of the relationship between employers and employees. Although these changes may cause economic and social development, simultaneously they favour increasing employment precariousness. Traditional employment is changing (Zielinska-Chmielewska et al. 2016; Krumplyte, Samule-

* Prof. dr hab. Sławomir Kalinowski -– Institute of Rural and Agricultural Development of the Polish Academy of Sciences, Department of Rural Economics; e-mail: skalinowski@irwirpan.waw.pl; web: www.skalin.pl

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

vicius 2010), but it is not disappearing, contrary to Ryfkin's prognosis. It is undergoing considerable transformations, which will be increasing in the nearest years.

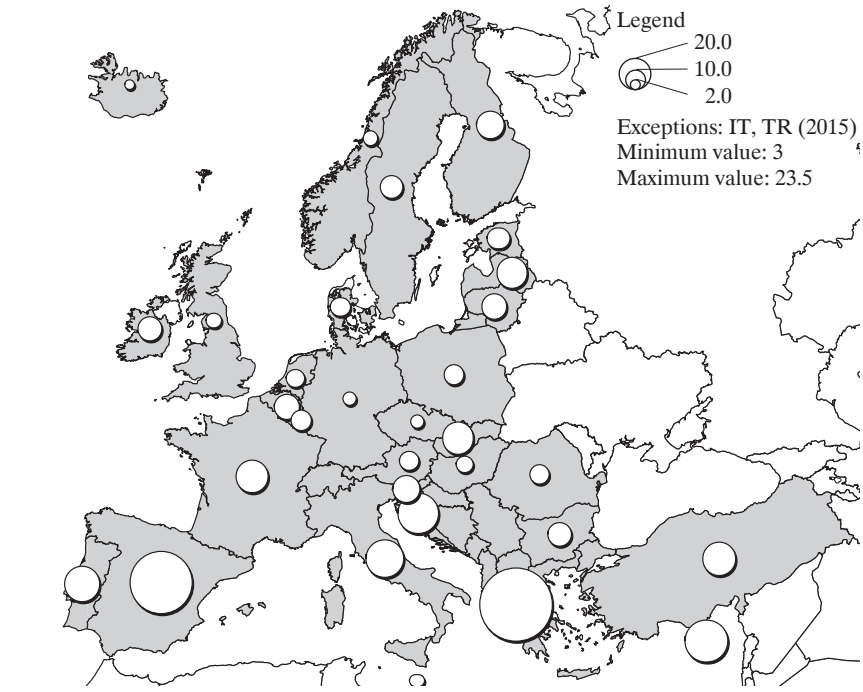
The aim of the article is to indicate changes occurring in the labour market, including growing employment precariousness, and to join the discussion about the labour market precarisation due to decreasing permanent employment security. Another aim of the study is to define challenges and threats caused by uberisation of the economy.

1. The EU labour market

According to Eurostat, in 2016 the unemployment rate in the EU was 8.5% (in 28 countries). In spite of considerable differences between the countries (Fig. 1) the decreasing trend has been observed for a relatively long period of time (Tab. 1). The decreasing unemployment rate may indicate improvement in the socioeconomic situation in the EU and gradual recovery from the economic crisis, which was observed a few years ago. However, interpreting data only through the prism of the unemployment rate does not give a full view of the labour market. Incomplete analyses may lead to a wrong employment policy and lesser concern about real activation of people.

Figure 1

The unemployment rate in 2016 in the EU countries

Source: own calculations based on Eurostat (2018), SILC: Income and living conditions, online data code ilc_iw01.

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

Standing G., *The Precariat: The New Dangerous Class,* Bloomsbury, London 2011.
Sus A., *Kluczowe czynniki sukcesu współczesnych organizacji: perspektywa innowacji*, "Zarządzanie i Finanse" 2013, no. 11(4).
Szylko-Skoczny M., *Zmiany w modelu pracy*, "Studia Ekonomiczne" 2014, no. 167/14.
Tompa E. et al., *Precarious Employment Experiences and Their Health Consequences: Towards a Theoretical Framework*, "Work" 2007, no. 28(3).
Waite L., *A Place and Space for a Critical Geography of Precarity?,* "Geography Compass" 2009, no. 3(1).
Wiśniewski J., *Różnorodne formy zatrudnienia*, Wyd. Dom Organizatora, Toruń 2010.
Zielińska-Chmielewska A., Bator P., Bator K., *Zastosowanie i analiza wybranych teorii opisujących przebieg kariery zawodowej u kobiet i mężczyzn w turystyce*, in: *Wybrane aspekty turystyki i rekreacji*, ed. R.D. Tauber, Mucha-Szajek E., Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu, Poznań 2016.

EMPLOYMENT PRECARISATION IN THE CONTEMPORARY ECONOMY

Abstract

The issue of employment insecurity in the perspective of economy uberisation was discussed in the paper. The paper is a contribution to discussion on growing employment insecurity and atypical, substandard forms of employment. It was underlined that growing importance of insecure employment forms, coupled with relatively lower competitiveness of individuals performing this kind of work, lead to a higher income and expenditure disparity and a rising scope of social exclusion. The basic aim of the paper was to indicate the changes occurring on the labour market, including increasing insecurity of employment. The paper defines challenges and threats resulting from uberisation of the economy and increasing employment precariousness.

Keywords: employment, employment precariousness, precariat, uberisation

JEL: I32, D81, J81, P46

PREKARYZACJA ZATRUDNIENIA WE WSPÓŁCZESNEJ GOSPODARCE

Streszczenie

Autor omawia problem niepewności pracy w perspektywie uberyzacji gospodarki. Artykuł stanowi przyczynek do dyskusji na tematy niezmiernie aktualne, takie jak rosnąca niepewność pracy i coraz większa obecność nietypowych, substandardowych form zatrudnienia. Zwrócono w nim uwagę na niebezpieczeństwo coraz większej liczby etatów substandardowych. Podkreślono, że rosnące znaczenie niepewnych form zatrudnienia, w połączeniu z relatywnie niższą konkurencyjnością jednostek wykonujących pracę tego rodzaju sprzyja coraz większemu dysparytetowi dochodów i wydatków oraz rozszerza-

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

niu się zakresu wykluczenia społecznego. Podstawowym celem artykułu było wskazanie na zmiany zachodzące na rynku pracy, w tym rosnącą niepewność zatrudnienia. Artykuł omawia również wyzwania i zagrożenia wynikające z uberyzacji gospodarki i coraz większej liczby prekaryjnych miejsc pracy.

Słowa kluczowe: zatrudnienie, prekaryzacja, uberyzacja

JEL: I32, D81, J81, P46

ПРЕКАРИЗАЦИЯ ЗАНЯТОСТИ В СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКЕ

Резюме

Автор обсуждает проблему нестабильности трудоустройства в перспективе уберизации экономики. Эта статья – голос в дискуссии на исключительно важные темы, такие как растущая нестабильность трудоустройства и все большее распространение нетипичных, субстандартных форм занятости. Автор говорит об опасности все большего количества субстандартных условий трудоустройства. Было также подчеркнуто, что растущее значение нестабильных форм занятости при одновременной более низкой конкурентоспособностью единиц, выполняющих такого рода работу, способствует все большему диспаритету доходов и расходов, а также расширению диапазона социальной маргинализации. Основная цель статьи – указать на изменения, происходящие на рынке труда, в том числе на растущую неуверенность работников относительно занятости. В статье обсуждаются также вызовы и угрозы, вытекающие из уберизации экономики и все большего количества прекариатных рабочих мест.

Ключевые слова: занятость, прекаризация, уберизация

JEL: I32, D81, J81, P46

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

MARCIN GARBAT*

System wspierania zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w Polsce – Pigou kontra Coase

Wprowadzenie

W 1960 r. ukazała się drukiem publikacja autorstwa Ronalda Harrego Coase, późniejszego laureata Nagrody Banku Szwecji im. Alfreda Nobla z 1991 r., pt. *The Problem of Social Cost*. Autor skupił się na tej części aktywności gospodarczej, która jest dla innych szkodliwa w skutkach. Punktem wyjścia jego rozważań było podważenie argumentacji Arthura Cecila Pigou – znanego brytyjskiego ekonomisty, zaprezentowanej w *The Economics Welfare* oraz wcześniej w *Wealth of Welfare*. A. Pigou stworzył podstawy analizy neoklasycznej w zakresie uzasadnienia interwencji państwa ze względu na zjawisko tzw. efektów zewnętrznych. Zaproponował rozwiązanie problemu „różnicy pomiędzy produktem społecznym a prywatnym" – znanym dzisiaj jako problem efektów zewnętrznych – poprzez wprowadzenie przez państwo odpowiednich podatków, danin lub opłat. R. Coase podważył te argumenty, twierdząc, że sam rynek bez ingerencji instytucji państwa jest w stanie – pod warunkiem niskich kosztów transakcyjnych – poradzić sobie z problem efektów zewnętrznych poprzez negocjacje.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie obu wymienionych koncepcji oraz scharakteryzowanie ich na przykładzie działania instytucji systemu wspierania zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Część z tych instytucji jest pochodną podatku Pigou, część – pochodną teorematu Coase. Do ich scharakteryzowania wykorzystano metodę deskrypcyjno-eksplanacyjną, analizę danych statystycznych i źródeł wtórnych (*desk research*). O aktualności podjętego problemu badawczego przemawia fakt, iż pomimo wielu reform instytucji owego systemu główne wskaźniki rynku pracy osób z niepełnosprawnościami są niezadowalające oraz odbiegają od analogicznych miar w państwach Unii Europejskiej.

* Dr Marcin Garbat – Uniwersytet Zielonogórski; e-mail: m.garbat@adm.uz.zgora.pl

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

1. Podatek A.C. Pigou

Pojęcie efektu zewnętrznego pojawiło się w ekonomii na przełomie XIX i XX w., ale przez długie lata nie było traktowane poważnie. Dopiero w połowie XX w. – głównie za sprawą katastrofalnego stanu środowiska przyrodniczego – uświadomiono sobie, że jest to zjawisko o bardzo szerokich skutkach. Kalkulacje i analizy wykazały, że gospodarki poszczególnych państw tracą wskutek tego znaczny odsetek swojego PKB. Zadano sobie wtedy pytanie, co robić w sytuacji, gdy rynek nie ma szans ukazać swoich zalet na skutek istnienia owych efektów zewnętrznych. Rynek czasem nie działa dobrze – mechanizm rynkowy zawodzi i trzeba interweniować. Pomysłem na taką ingerencję państwa był podatek zaproponowany w 1920 r. przez A. Pigou (*Pigouvian Tax*). Pigou przedstawił pozornie oczywisty sposób radzenia sobie z problemem efektów zewnętrznych. Utrzymywał, że podmiot je wywołujący powinien być obciążony kosztami ich eliminacji. W tej sytuacji była wymagana korygująca interwencja ze strony państwa, dokonana w formie podatków, których wysokość odpowiadałaby pod względem finansowym wyrządzonej szkodzie, lub odpowiednich regulacji prawnych, np. zakazujących szkodliwej działalności w pewnych lokalizacjach (Coase 2013, s. 86). Najogólniej idea tego podatku jest następująca: „Skoro rynek jest zawodny przez to, że sprawcom kosztów zewnętrznych udaje się uniknąć odpowiedzialności, przerzucając ciężar na inne podmioty gospodarcze lub państwo (społeczeństwo), to naprawa wymaga obarczenia ich tym ciężarem" (Bovenberg, Goulder 1996, s. 1001). Konstrukcja tego podatku, dopracowana przez kolejnych ekonomistów, polega przede wszystkim na „kalkulacji wartości równej kosztowi zewnętrznemu powodowanemu przez określoną jednostkę działalności przy założeniu, że skala tej działalności jest społecznie optymalna. Obliczoną w ten sposób sumę mnoży się przez pewną ustaloną liczbę jednostek tej działalności". A. Pigou uważał, że ową sumę należałoby pomnożyć przez wszystkie „jednostki działalności". Dopiero John Pezzey w latach 80. XX w. zauważył, że wystarczy ją pomnożyć przez ilość jednostek ponad poziom ustalonego progu. W ten sposób sprawca otrzymuje właściwy bodziec do działania – zlikwidowania lub ograniczenia kosztu zewnętrznego – ponieważ za każdą jego jednostkę płaci podatek. Przedsiębiorcy staje się opłacalne ograniczać swoją działalność tak długo, jak długo jednostkowy koszt tego ograniczenia będzie mniejszy od wartości, która jest równa kosztowi zewnętrznemu przy społecznie optymalnej skali działalności (Bovenberg, Goulder 1996, s. 1009). Widać więc, że podatek skłania przedsiębiorców do rozwinięcia działalności do poziomu optymalnego[1]. Co ciekawe, mechanizm działa niezależnie od wysokości progu, powyżej którego płaci się podatek Pigou, a poniżej którego otrzymuje się dotację według takiej samej stawki (Pezzey 1989, s. 38).

[1] Optymalna wielkość tzw. podatku Pigou, czyli opłaty mającej doprowadzić do internalizacji kosztu zewnętrznego, wynosi tyle, ile wynoszą koszty zewnętrzne w punkcie ich zrównania się z korzyściami z działalności gospodarczej (Mankiw, Taylor 2009, s. 119).

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

Williamson O.E., *The New Institutional Economics: Taking Stock, Looking Ahead*, „Journal of Economic Literature" 2000, nr 38.
Ząbkowicz A., *Współczesna ekonomia instytucjonalna wobec głównego nurtu ekonomii*, „Ekonomista" 2003, nr 6.
Zielona Linia 2016, *Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego*, Centrum Informacyjno-Konsultacyjne Służb Zatrudnienia „Zielona Linia", http://zielonalinia.gov.pl/Miesieczne-dofinansowanie-do-wynagrodzenia-pracownika-niepelnosprawnego-32232 (dostęp: 11.02.2018).

SYSTEM WSPIERANIA ZATRUDNIENIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W POLSCE – PIGOU KONTRA COASE

Streszczenie

Ronald Coase wskazywał, że problem kosztów zewnętrznych ma dwojaką naturę: negatywne efekty zewnętrzne generowane przez jeden podmiot przynoszą drugiemu stratę, lecz zakazanie szkodzenia jest automatycznie stratą dla pierwszego, a argumentował on, że w przypadku dobrze zdefiniowanych praw własności i niskich kosztów transakcyjnych problem efektów zewnętrznych może być rozwiązany poprzez transakcje pomiędzy stronami, których te efekty dotyczą. Stało to w opozycji do wcześniejszych prób rozwiązania tego problemu poprzez regulację rządową lub opodatkowanie zaproponowane przez Arthura Pigou. Patrząc przez pryzmat systemu wspierania zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, rozwiązanie sprowadza się do rozstrzygnięcia: czy opłaca się ograniczyć zatrudnienie osób sprawnych lub zasoby finansowe pracodawców, aby zapewnić pracę mniej wydajnym osobom z niepełnosprawnościami, czy też lepiej pozostawić te osoby bez wsparcia na rynku pracy. W każdym przypadku chodzi o wyrządzenie jak najmniejszej szkody społecznej. W artykule przedstawiono obie koncepcje na przykładzie systemu wspierania zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w Polsce.

Słowa kluczowe: osoba z niepełnosprawnościami, system wspierania zatrudniania, teoremat Coase, podatek Pigou

JEL: H10, I10, A11

SYSTEM OF EMPLOYMENT OF PEOPLE WITH DISABILITIES IN POLAND: PIGOU CONTRA COASE

Abstract

According to Ronald Coase, the problem of external costs is twofold: negative external effects generated by one entity cause loss for another, but the suppression of injustice is automatically a loss for the first one; he argued that in the case of well-defined property rights and low transaction costs, the problem of external effects can be solved through transactions between parties affected by these effects. This was in opposition to previous attempts to solve this problem through government regulation or taxation proposed by Arthur Pigou. Looking through the prism of the system of supporting employment of people with disabilities, the solution is decision whether it is profitable to limit the em-

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

ployment of efficient people or financial resources of employers in order to provide work for less-efficient people with disabilities, or to leave these people without support on the labour market. In each case, it is about doing the least possible social damage. This article presents both concepts on the example of the system of supporting the employment of people with disabilities in Poland.

Keywords: person with disabilities, employment support system, Coase theorem, Pigou tax

JEL: H10, I10, A11

СИСТЕМА ПОДДЕРЖКИ ТРУДОУСТРОЙСТВА ИНВАЛИДОВ В ПОЛЬШЕ – ПИГУ ПРОТИВ КОУЗА

Резюме

Рональд Коуз указывал, что проблема внешних издержек имеет двойственную природу: отрицательные внешние эффекты, вызванные одним субъектом, приносят другому ущерб, но запрет на принесение ущерба является автоматически потерей для первого. Он приводил аргументы, что в случае правильно составленных законов собственности и низких транзакционных издержек, проблема внешних эффектов может быть решена посредством сделки между сторонами, которых касаются эти эффекты. Такое мнение противоречило попыткам решения этого вопроса посредством правительственных урегулирований или налогообложения, что было предложено ранее Артуром Пигу. С точки зрения системы поддержки занятости лиц с ограниченными возможностями, решения сводится к следующему выбору: что более выгодно – ограничить занятость трудоспособных лиц и финансовые ресурсы работодателей, чтобы обеспечить работу менее производительным лицам с инвалидностью, или лучше оставить эти лица без поддержки на рынке труда. В любом случае речь идет о минимализации социального вреда. В статье представлены обе концепции на примере системы поддержки занятости лиц с ограниченными возможностями в Польше.

Ключевые слова: лица с ограниченными возможностями, система поддержки занятости, теорема Коуза, налог Пигу

JEL: H10, I10, A11

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

LEOKADIA ORĘZIAK

Prywatyzacja emerytur – efekt ekspansji instytucji finansowych. Refleksje na marginesie książki G.A. Akerlofa i R.J. Shillera *Złowić frajera. Ekonomia manipulacji i oszustwa*

Wprowadzenie

W 2017 r. ukazało się polskie wydanie znanej w całym świecie książki *Złowić frajera. Ekonomia manipulacji i oszustwa*[1], napisanej przez profesorów George'a A. Akerlofa i Roberta J. Shillera, laureatów Nagrody Banku Szwecji im. Alfreda Nobla w dziedzinie ekonomii. Publikacja w Polsce tej niezwykle ważnej, nie tylko dla literatury ekonomicznej, pozycji stanowi dobrą okazję do refleksji na temat stanu i perspektyw prywatyzacji emerytur w Polsce oraz roli, jaką dotychczas odgrywały w niej instytucje rynku finansowego i różne podmioty działający na ich rzecz. Praktyka wielu krajów, w tym Polski, pokazała, że to właśnie te instytucje są motorem przeprowadzania przez państwo takich zmian w systemie emerytalnym, które zapewniłyby im dodatkowe, wielkie źródło zysków na dziesiątki lat. Wiedza zawarta w książce Akerlofa i Shillera, pokazująca mechanizmy manipulacji i oszustwa we współczesnym kapitalizmie, w tym także na rynku finansowym, jest niezwykle użyteczna do badania istoty reform emerytalnych wymuszanych różnymi metodami przez grupy interesu związane bezpośrednio lub pośrednio z instytucjami działającymi na rynku finansowym, w tym z bankami, firmami ubezpieczeniowymi, towarzystwami funduszy inwestycyjnych i emerytalnych czy giełdą.

Wspólną cechą rzeczywistości pokazanej w książce, a dotyczącej poza rynkiem finansowym także różnych innych dziedzin gospodarki, oraz realizowanej w praktyce prywatyzacji emerytur jest chęć złowienia tego przysłowiowego frajera. W jednym i drugim bowiem przypadku chodzi o nakłonienie pojedynczego

* Prof. zw. dr hab. Leokadia Oręziak – Szkoła Główna Handlowa, Katedra Finansów Międzynarodowych; e-mail: lorezi@sgh.waw.pl

[1] George A. Akerloff, Robert J. Shiller, *Złowić frajera. Ekonomia manipulacji i oszustwa,* Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa 2017.

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

człowieka, czy to konsumenta czy pracownika, do podjęcia w istocie niekorzystnej dla niego decyzji. Chodzi więc o zastosowanie takich sposobów perswazji, które skutecznie przekonają daną osobę do nabycia danego towaru czy usługi. Akerlof i Shiller (2017, s. 204) stwierdzają, że „Świat finansów także dostarcza nam wielu przykładów pokazujących, jak łatwo może nabrać osoby niezorientowane, ktoś, kto dysponuje trochę większą wiedzą na temat instrumentów finansowych oraz zdolnością perswazji". Autorzy podkreślają (s. 160), że ceny aktywów finansowych są bardzo zmienne, a ważną przyczyną tej zmienności jest cały arsenał metod *phisingu* finansowego (czyli łowienia frajera), takich jak żerowanie przez instytucje finansowe i agencje ratingowe na własnej reputacji, grabież cudzych pieniędzy, pokrętna księgowość, ekstrawaganckie reklamy w środkach masowego przekazu, siła perswazji doradców inwestycyjnych, maklerów oraz opowieści ludzi, którzy się na tym wzbogacili. Akerlof i Shiller, zauważają, że straty spowodowane przez te wahania cen aktywów są ograniczone, dopóki tracą na tym jedynie te osoby, które dały się nabrać na zakup ryzykownych papierów nabywanych za własne pieniądze. Ale jeśli zwyżkujące, a potem dołujące aktywa są nabywane przez inwestorów finansowych z pieniędzy pożyczonych, pojawia się cały łańcuch ludzi dodatkowo poszkodowanych.

Przeanalizowane obszernie przez autorów w pierwszej części książki mechanizmy kryzysu finansowego, zapoczątkowanego kryzysem na rynku kredytów hipotecznych w Stanach Zjednoczonych, dają obraz szkodliwości praktyk, jakie ukształtowały się i dalej występują na rynku finansowym. I tak stwierdzają oni, że „Banki inwestycyjne nie są już nadzorcami agencji ratingowych, stojącymi za ich plecami i przyglądającymi się uważnie, czy aby wystawiane przez nie oceny ratingowe są sporządzane z należytą starannością. Wprost przeciwnie, banki te przy każdym swoim zleceniu oczekują możliwie jak najwyższych ocen – bez względu na to, jakie papiery wprowadzają na rynek. Agencje ratingowe wiedzą zaś, jakie będą konsekwencje nieokazania grzeczności" (s. 36). Autorzy dodają, że głównym celem agencji ratingowych przestało być dostarczanie wiarygodnych, rzetelnych ocen, a stało się wystawianie takich ocen, za które emitenci tych ocen zechcą dobrze zapłacić. Agencje przyłączyły się zatem do masowego „łapania frajerów", czyli phisingu, na rynku instrumentów pochodnych zabezpieczonych hipoteką (s. 39). Kluczowe znaczenie dla przyszłości rynku finansowego i wszystkich osób lokujących na nim pieniądze, w tym obecnych i przyszłych emerytów, ma to, na co zwracają uwagę Akerlof i Shiller (s. 43), że konflikt interesów związany z ratingami opłacanymi przez emitentów papierów wartościowych trwa nadal.

Z punktu widzenia oceny procesu prywatyzacji emerytur realizowanego w różnych krajach, w tym w Polsce, istotne są rozważania Akerlofa i Shillera o podjętej w Stanach Zjednoczonych w 2004 r. próbie sprywatyzowania znacznej części publicznego systemu emerytalnego (Social Security). Miało to polegać na obowiązkowym przekierowaniu dużej części składki emerytalnej z tego publicznego systemu, pobieranej od płac pracowników, do zarządzania przez prywatne fundusze emerytalne. W ten sposób miał być ustanowiony przymusowy drugi filar emerytalny. Autorzy podkreślają, że to właśnie dzięki systemowi Social Security

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

Rafał Klóska, ***Innowacyjność jako determinanta rozwoju regionalnego w Polsce***, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2015, s. 256

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego opublikowało książkę Rafała Klóski, której treść podejmuje dwa istotne problemy współczesnej ekonomii i gospodarki, tj. innowacyjności oraz rozwoju regionalnego w ich wzajemnych powiązaniach i uwarunkowaniach.

Recenzowana książka składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów rozwijających i dokumentujących podjęty temat oraz zakończenia. Liczy łącznie 256 stron, w tym właściwego tekstu 212 stron. Zawiera obszerny spis literatury na 38 stronach, jak ocenia sam autor, obejmuje on ok. 500 pozycji.

Dwa pierwsze rozdziały książki wyjaśniają pojęcie, składniki i czynniki sprawcze dwu głównych problemów ujętych w tytule, tj. rozwoju gospodarczego regionów oraz ich innowacyjności. Treść tych rozdziałów oparta jest na charakterystyce obszernej literatury traktującej o innowacjach i rozwoju regionalnym. Została także uwzględniona treść Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego obejmującej lata 2010–2020, opracowanej przez ówczesne Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Rozdział drugi zawiera prezentację ilościową innowacyjności 28 krajów Unii Europejskiej, opartą na tzw. Sumarycznym Indeksie Innowacyjności (SII). Indeks ten wyraża sumaryczną wartość wielu wskaźników. W latach 2004–2013 sumaryczny wskaźnik dla całej Unii wzrósł z 0,429 do 0,554. Polska, ze wskaźnikiem 0,279 w 2013 r., zajmuje 25. miejsce. Autor zwraca uwagę na dyskusyjność tych wskaźników i wskazuje na inne źródła oceny i klasyfikacji pozycji Polski, które są bardziej korzystne dla naszego kraju.

Treść rozdziału trzeciego obejmuje charakterystykę oraz analizę możliwości, a także stosowanych metod kwalifikacji, zarówno rozwoju regionalnego, jak i innowacji. Autor przytacza wiele wariantów pomiaru rozwoju i innowacyjności stosowanych w porównaniach międzynarodowych, a także w naszym kraju, opartych na standardach międzynarodowych oraz opracowaniach oficjalnych (GUS i inne instytucje).

Kolejny rozdział zawiera analizę i prezentację metod pomiaru poziomu rozwoju regionalnego oraz innowacyjności. Autor przedstawia rozwiniętą koncepcję pomiaru opartą na ustalonym zestawie wskaźników, dla ukazania związków dwóch głównych problemów będących treścią książki, tj. rozwoju regionalnego i innowacyjności.

Rozdział ostatni, piąty, zawiera statystyczną analizę rozwoju regionalnego i innowacyjności w przekroju 16 województw w latach 2005–2012. Analiza ta obejmuje 25 wskaźników analitycznych, które charakteryzują poziom i tendencje zmian tych wskaźników. Pozwoliło to autorowi przedstawić ranking województw pod względem rozwoju i innowacyjności.

Syntezę wyników empirycznych zawiera zakończenie. Sformułowane konkluzje i wnioski końcowe odnoszą się do teorii oraz do praktyki gospodarczej. Książka zawiera także zestawienie tablic i rysunków oraz, jak wspomniałem wyżej, obszerny spis literatury.

Układ treści jest logiczny, poprawnie rozwija podjęty temat. Ale kluczową sprawą jest wartość merytoryczna, którą zawiera ta książka. Niżej jej treść poddaje ocenie.

Recenzowana książka podejmuje dwa istotne problemy współczesnej gospodarki, tj. rozwój regionalny i działalność innowacyjna. Te dwa problemy mają wymiar globalny,

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

ale także w pełni odnoszą się do naszego kraju. Regionalna polityka gospodarcza Unii Europejskiej stanowi szczególnie istotny kierunek jej integracyjnej działalności. Wyrównywanie poziomu i szans rozwojowych poszczególnych regionów krajów Unii Europejskiej jest szczególnie widoczną płaszczyzną działalności organów i instytucji unijnych. Autor w pełni dostrzega ważność tych problemów. Już we wstępie sformułował ważną i współcześnie szczególnie istotną hipotezę badawczą: „Innowacyjność staje się kluczowym czynnikiem rozwoju regionalnego, a kompleksowe rozpatrywanie innowacyjności regionów na tle i w relacji z rozwojem regionalnym stanowi podstawę do identyfikacji prawidłowości w zakresie przestrzennego zróżnicowania terytorium Polski i zmian obserwowanych w czasie". Tę hipotezę badawczą autor stara się konsekwentnie udowodnić i zweryfikować empirycznie w kolejnych rozdziałach książki. Wiele uwagi poświęca uwarunkowaniom rozwoju regionalnego, dokonując analizy miejsca rozwoju regionów w teorii ekonomii, polityce gospodarczej itp. Charakterystyka piśmiennictwa w tym zakresie jest bardzo obszerna. Podobne podejście autor prezentuje, dokonując zdefiniowania innowacji oraz określenia ich miejsca i roli w dynamizowaniu rozwoju gospodarczego. Opierając się na szeroko omawianych poglądach zawartych w literaturze, przyjmuje triadę cyklu rozwoju gospodarczego w regionie w następującej postaci:

innowacyjność regionu – konkurencyjność regionu – rozwój gospodarczy

Dwa pierwsze rozdziały książki obejmujące blisko połowę jej objętości, stanowią swego rodzaju wprowadzenie do badań nad innowacyjnością regionów oraz rozwojem regionalnym w Polsce w latach 2005–2013. Kolejne zaś rozdziały to ilościowa analiza rozwoju i innowacyjności regionów oraz ukazanie wzajemnych związków i uwarunkowań objętych badaniami.

Recenzowana praca zawiera cechy pozytywne, wnoszące pewne wartości do rozwoju nauk ekonomicznych, ale jednocześnie ma wiele słabości i ułomności zarówno merytorycznych, jak i metodycznych, które obniżają jej wartość naukową.

Wybór tematu i problemów badawczych można ocenić pozytywnie. Ukazanie wzajemnych związków i współzależności, a także uwarunkowań w dwu pierwszych rozdziałach stanowi pozytywną cechę książki. Ale jednocześnie autor, dokonując szerokiego przeglądu i charakterystyki literatury krajowej i zagranicznej, nie formułuje w sposób rozwinięty własnego poglądu na problematykę rozwoju regionalnego i innowacyjności. Brak zwłaszcza przedstawienia czynników i warunków rozwoju regionalnego, innowacji, polityki regionalnej państwa i szerzej Unii Europejskiej, w tym także krytycznej oceny stosowanych mierników społeczno-ekonomicznych rozwoju innowacyjnego i własnej koncepcji autora w tym zakresie.

Na pozytywną ocenę zasługuje wykorzystanie w książce bogatej literatury krajowej i zagranicznej traktującej o problemach rozwoju i innowacyjności. Ale jednocześnie sposób jej wykorzystania, brak selekcji, celowości doboru, interpretacja, które są zawarte w wielu fragmentach książki sprawiają, że przewodnia koncepcja autora staje się mało czytelna. Przypisy są w wielu przypadkach bardzo obszerne i stanowią w niektórych fragmentach nadmierne obciążenie tekstu.

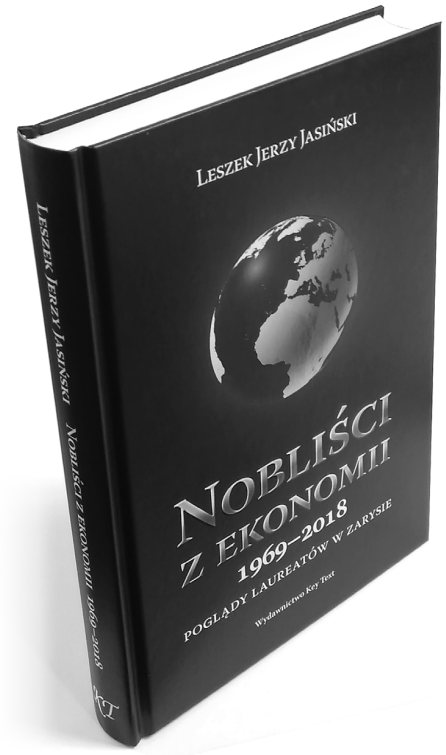
Kolejne trzy rozdziały książki autor poświęca prezentacji metod pomiaru rozwoju regionalnego oraz działalności innowacyjnej. Przedstawia na podstawie literatury i oficjalnych dokumentów Unii Europejskiej, a także instytucji publicznych w Polsce (GUS, Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego) zestawy wskaźników charakteryzujących rozwój gospodarczy regionów oraz innowacje. Na podstawie danych GUS, obejmujących lata 2005–2013, autor przyjął 18 wskaźników rozwoju regionalnego podzielonych na 3

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

Nobliści z ekonomii

poglądy laureatów w zarysie

Leszek Jerzy Jasiński

Format B5, oprawa twarda, 316 stron
wydanie styczeń 2019

Publikacja jest kontynuacją wydanej w 2008 roku książki profesora Leszka Jerzego Jasińskiego „Nobel z ekonomii. Poglądy laureatów w zarysie". Po zaktualizowaniu i uzupełnieniu został zachowany układ z pierwotnego wydania, treść ujęto w czterech częściach:

I. Alfred Nobel i nagroda jego imienia.
II. Zasady przyznawania Nagrody Nobla w dziedzinie nauk ekonomicznych.
III. Zdobywcy Nagrody Nobla i ich poglądy. Prezentacja sylwetek i najważniejszych publikacji osiemdziesięciu laureatów nagrody (od 1969 do 2018 roku).
IV. Kierunki badań ekonomicznych reprezentowane przez laureatów.

Książka zawiera szczegółowy indeks osobowy i rzeczowy. Obecne wydanie jest przygotowane do publikacji corocznych aktualizacyjnych suplementów.

Analiza dorobku laureatów Nagrody Nobla w dziedzinie nauk ekonomicznych stanowi nie tylko okazję do poznania ich osiągnięć, lecz także umożliwia wzbogacenie własnej wiedzy ekonomicznej. Daje bezpośredni kontakt z rezultatami pracy naukowej ocenionymi szczególnie wysoko jako propozycje rozwiązań najbardziej istotnych zagadnień gospodarczych. Wyróżnienia Królewskiej Szwedzkiej Akademii Nauk trafiają bowiem do ludzi wybitnych. Wielu z nich uzyskało wyniki będące kamieniami milowymi w rozwoju tej dyscypliny naukowej.

Cena:
68,25 zł

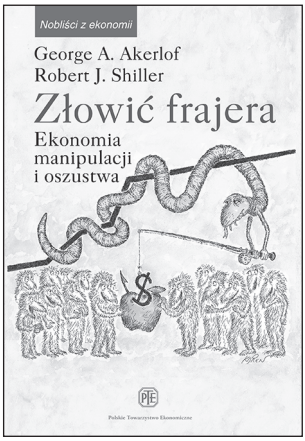
Suplement PDF do wydania elektronicznego „Nobel z ekonomii 1969–2017"
9,84 zł

Cena PDF:
61,50 zł

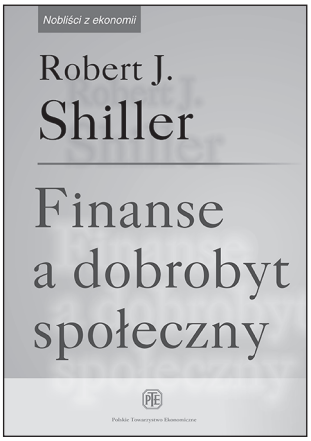
Wydawnictwo Key Text sp. z o.o., ul. Sokołowska 9/410, 01-142 Warszawa
tel. +48 22 632-11-36, +48 665-108-002
http://www.keytext.com.pl, wydawnictwo@keytext.com.pl

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

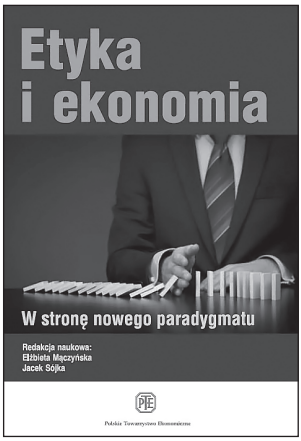
WYBRANE TYTUŁY WYDAWNICZE POLSKIEGO TOWARZYSTWA EKONOMICZNEGO

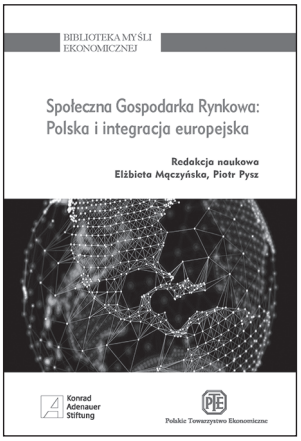
Złowić frajera. Ekonomia manipulacji i oszustwa, George A. Akerlof, Robert J. Shiller, Warszawa 2017

Finanse a dobrobyt społeczny, Robert J. Shiller, Warszawa 2016

Etyka i ekonomia. W stronę nowego paradygmatu, *red. nauk. Elżbieta Mączyńska, Jacek Sójka, Warszawa 2017*

Społeczna Gospodarka Rynkowa: Polska i integracja europejska, red. nauk. Elżbieta Mączyńska, Piotr Pysz, Warszawa 2018

Pełna oferta wydawnicza dostępna jest w księgarni internetowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego
www.ksiazkiekonomiczne.pl

Książki można zamówić internetowo, nabyć w księgarniach naukowych
lub w siedzibie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego
ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa, tel. (22) 55 15 401, e-mail: zk@pte.pl

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1

Tylko prenumerata zapewni regularne otrzymywanie czasopisma

EKONOMISTA

Warunki prenumeraty

- **Wydawnictwo Key Text**

Zamówienia na prenumeratę na 2019 r. oraz na sprzedaż egzemplarzową należy składać na stronie: **www.ekonomista.info.pl** lub wysłać zamówienie na adres **wydawnictwo@keytext.com.pl** z podaniem dokładnych danych.

Ceny na 2019 r.: **359,10** zł – prenumerata krajowa wersji drukowanej,
361,62 zł – prenumerata w wersji elektronicznej (PDF),
580,50 zł – prenumerata wersji łączonej (druk + PDF),
59,85 zł – jeden numer w wersji drukowanej,
60,27 zł – jeden numer w wersji elektronicznej (PDF),
96,75 zł – jeden numer wersji łączonej (druk + PDF).

Zamówienia na prenumeratę przyjmowane są na okres nieprzekraczający jednego roku. Cena prenumeraty za okres obejmujący kilka numerów (niepełny rok) jest wielokrotnością ceny jednego numeru. Prenumerata rozpoczyna się od najbliższego numeru po dokonaniu wpłaty na rachunek bankowy Wydawnictwa nr: 64 1160 2202 0000 0001 1046 1312

Egzemplarze drukowane wysyłamy ekonomiczną przesyłką rejestrowaną, spersonalizowane PDF-y na podany w zamówieniu adres e-mail.

Wydawnictwo Key Text sp. z o.o., ul. Sokołowska 9/410, 01-142 Warszawa
tel. +48 22 632 11 36, kom. +48 665 108 002

- **Garmond Press S.A.** – prenumerata.warszawa@garmondpress.pl, **+48 22 837 30 08**
- **Kolporter S.A.** – pren-kold@kolporter.com.pl, **+48 22 35 50 471** do **478**
- **RUCH S.A.** – prenumerata@ruch.com.pl, **+48 22 693 70 00**, **+48 801 800 803**

Ekonomista 2019, nr 1, s. 1–132
Cena 60,27 zł (w tym 23% VAT)

http://ekonomista.info.pl/?rok=2019&nr=1